

С. К. Лютенко
студ. I курсу
спеціальність «Правознавство»
Науковий керівник: к.і.н., доц. О.І. Домбровський

ПРАВОВІ ЗАСАДИ ФОРМУВАННЯ ПРАВООХОРОННИХ ОРГАНІВ ГЕТЬМАНАТУ П.П.СКОРОПАДСЬКОГО

На сучасному етапі реформування правоохоронних органів важливу роль відіграє досвід попередніх структур, які виконували ці функції до становлення незалежності України. За думкою багатьох вчених, однією з найефективніших систем правоохоронних органів була система періоду Гетьманату П.П.Скоропадського. Саме тому вивчення правових засад і методів її формування та шляхів реалізації її повноважень вважається актуальним. Правління П.П.Скоропадського розпочалося 29.04.1918 р., де на Всеукраїнському землеробському конгресі в Києві його було проголошено гетьманом. Цього ж самого дня гетьман звернувся до населення з «Грамотою до всього українського народу», а також видав Закон «Про тимчасовий державний устрій України». Ці два документи стали правовою базою для створення Української Держави. [1, с. 72] Задля забезпечення політичної та економічної безпеки Української Держави, охорони державного порядку та громадського спокою було спрямовано низку нормативних актів, серед яких – постанова «Про деякі тимчасові заходи щодо охорони державного порядку і громадського спокою» від 26.07.1918 р. Вона надавала право притягнути до кримінальної відповідальності осіб, що посягали на державний лад і громадський спокій. Посиливав відповідальність за злочини Закон «Про доповнення постанови про деякі тимчасові заходи до охорони державного порядку та громадського спокою» від 02.10.1918 р. [2, с. 87] Іншим нормативним актом задля забезпечення правопорядку була постанова «Про заходи щодо осіб, які загрожують державній безпеці Української Держави та її правопорядку» від 24.09.1918 р. Важливим правовим засобом боротьби проти страйків та саботажів, які охоплювали все більше різних підприємств, стало прийняття постанови «Про відновлення на Україні сили Закону Російської держави від 2 грудня 1905 року про покарання за участь у деяких страйках» від 19.07.1918 р., яка передбачала кримінальне переслідування та суворі покарання за будь-які заклики чи агітацію до страйків. [3, с. 154] Щодо судової системи Української Держави, то її передбачалося реформувати. Першим кроком до цього

стало створення у травні при міністерстві судових справ «комісії» для перегляду заведення Генерального й Апеляційного судів. Наступний крок був пов'язаний з прийняттям закону від 2 червня, яким відмінялася дія закону УНР від 02.12.1917 р. про Генеральний суд. Даний закон мав діяти до створення нового органу – Державного сенату, що й було метою судової реформи. Керівництво судочинством Української Держави здійснювало міністерство судових справ. 08.07.1918 р. гетьман затвердив закон про Державний сенат, який став «вищою в судових і адміністративних справах державною інституцією». Поряд з вищими шаблями судової влади уряд вживав заходи для вдосконалення роботи середніх і нижчих її ланок. У липні було затверджено постанови Ради міністрів про розширення підсудності кримінальних справ мировим суддям і про розширення підсудності їм за цивільними позовами. Посилена увага до нормалізації судочинства та вдосконалення судової системи засвідчувала прагнення уряду практичними кроками забезпечити пріоритети законів та їх неухильне дотримання.[4, с. 108] Важливим елементом гетьманського державного механізму стала Державна варта, яка була створена 18.05.1918 р. Діяльність Державної варти визначав ухвалений Радою Міністрів Статут «Про організацію Департаменту Державної Варти», який був затверджений гетьманом 13.08.1918 р. [5] Характеризуючи правоохоронні органи періоду Гетьманату, слід зазначити, що ряд підрозділів спеціального призначення, діяльність яких спрямовувалась на захист безпеки самого Гетьмана та на протидію замахам на існуючий державний лад Української Держави, функціонував у межах Особистого штабу Гетьмана П. Скоропадського. Згідно з «Положенням про Головну Квартиру Гетьмана» особистий апарат глави Української Держави складався з Особистого штабу Гетьмана, його Особистої канцелярії та чинів для особливих доручень. [6, с. 29] Підбиваючи підсумки, варто відзначити, що доба Гетьманату П.П.Скоропадського є важливою сторінкою в історії функціонування і розвитку правоохоронної системи України, адже саме в цей період були сформовані повноцінні, як в структурному, так і в змістовному відношенні органи, а їх досвід ліг в основу діяльності наступних правоохоронних органів.

Список використаної літератури

1. Рогожина А. Й. Історія держави і права України [Текст] / А. Й. Рогожина. Підручник: У 2 ч. – К.: Ін Юре, 1996. – Т. II. – 577 с.
2. Конституційні акти України 1917–1920. Невідомі конституції України. [Текст]. – К.: Філософська і соціальна думка, 1992. – 272 с.

3. Павленко Ю., Храмов Ю. Українська державність у 1917–1919 рр. [Текст] / Ю. Павленко. – К.: Манускрипт, 1995. – 261 с.
4. Копиленко О.Л., Копиленко М.Л. Держава і право України. 1917–1920. [Текст] / О.Л.Копиленко. – К.: Либідь, 1997. – 208 с.
5. Дем'янюк О.Й. Державна варта у правоохоронній системі доби гетьманату П.Скоропадського [Електронний ресурс] / О.Й.Дем'янюк – Режим доступу: <http://nauka.zinet.info/17/demyanyuk.php>. – Назва з екрана.
6. Сідак В. С. Національні спецслужби в період Української революції 1917-1921 рр. [Текст] / В.С. Сідак. – К.: Альтернативи, 1998. – 227 с.

А. А. Ордынская

студ. I курса

спеціальність «Правоведення»

Научний керівник: к.ю.н., доц. Б. С. Бачур

ИСТОРИЯ СТАНОВЛЕНИЯ И РАЗВИТИЯ НОТАРИАТА

Нотариат как один из наиболее эффективных механизмов соблюдения прав общества был изобретен для защиты интересов собственника. Нотариальная деятельность затрагивает интересы и жизни множества людей и организаций и повышает юридическую осведомленность населения. Именно поэтому данная тема, является актуальной темой современного общества, которую необходимо тщательно изучить.

Исторически период возникновения нотариата и начало развития нотариальной деятельности в качестве профессиональной деятельности относится к периоду древности и античного мира. Институт нотариата является одним из наиболее эффективных механизмов соблюдения прав участников гражданского оборота [1].

В Древнем Египте нотариальной деятельностью занимался особый чиновник, называемый на греческий манер «агораномас». Это был писец-нотариус, наделенный полномочиями формировать и закреплять юридические доказательства [2, с.20-21]. Древнеегипетские судьи часто выполняли нотариальные функции. Важные документы от имени неграмотных людей могли быть зафиксированы судебными секретарями. В древнем Вавилоне закреплению приобретаемых прав служили свидетели. В эпоху древности присутствие свидетелей, при совершении того или иного юридически значимого действия, является достаточной гарантией для справедливого решения вопроса [3]. В античную цивилизацию институт представляла должность «иеромемнеса» (от слов. «иеро» – священный и «мнезос» – память), которые являлись не только нотариуса-